तृतीयः प्रश्नः

॥ तैत्तिरीय संहिता॥

॥तृतीयः प्रश्नः॥

॥ तैत्तिरीयसंहितायां चतुर्थकाण्डे तृतीयः प्रश्नः॥

अपां त्वेमंन्थ्सादयाम्यपां त्वोद्मंन्थ्सादयाम्यपां त्वा भस्मंन्थ्सादयाम्यपां त्वा ज्योतिषि सादयाम्यपां त्वायंने सादयाम्यण्वे सदेने सीद समुद्रे सदेने सीद सिठ्ठि सदेने सीदापां क्षयें सीदापाः सिधिषि सीदापां त्वा सदेने सादयाम्यपां त्वां सूधस्थें सादयाम्यपां त्वा पुरीषे सादयाम्यपां त्वा योनौं सादयाम्यपां त्वा पार्थिस सादयामि गायत्री छन्दंस्त्रिष्टुप्छन्दो जर्गती छन्दोऽनुष्टुप्छन्देः पङ्किश्छन्देः॥ (१)

योनौ पश्चंदश च॥_____[१]

अयम्पुरो भुवस्तस्यं प्राणो भौवायनो वंसन्तः प्राणायनो गांयत्री वांसन्ती गांयत्रियै गांयत्रं गांयत्रादुंपा १ शु-रुंपा १ शोस्त्रिवृत्रिवृतों रथन्तर १ रंथन्तराद्वसिष्ठं ऋषिः प्रजापंतिगृहीतया त्वयां प्राणं गृह्णामि प्रजाभ्योऽयं दक्षिणा विश्वकर्मा तस्य मनों वैश्वकर्मणं ग्रीष्मो मान्सिस्त्रष्टुग्ग्रैष्मी त्रिष्टुर्भ ऐडमैडादंन्तर्यामाँ उन्तर्यामात् पंश्चद्रशः पंश्चद्रशाद्धृहद्वृंहृतो भ्रद्धांज् ऋषिः प्रजापंतिगृहीतया त्वया मर्नः (२)

गृह्णामि प्रजाभ्योऽयम्पश्चाद्विश्वव्यंचास्तस्य चक्षुंवैश्वव्यच्सं वर्षाणि चाक्षुषाणि जगंती वार्षी जगंत्या ऋक्षंममृक्षंमाच्छुकः। शुक्राथ्मंत्रदशः संतद्शाद्वेरूपं वैरूपाद्विश्वामित्र ऋषिः प्रजापंतिगृहीतया त्वया चक्षुंगृह्णामि प्रजाभ्यं इदमुंत्तराथ्मुवस्तर्श्रोत्रर्थ सौवर श्रारच्छ्रोत्र्यंनुष्टुप्छांर्घंनुष्टुभंः स्वार्श्र स्वारान्मन्थी मन्थिनं एकविश्शा एकविश्शाद्वेराजं वैराजाञ्चमदंग्निर्ऋषिः प्रजापंतिगृहीतया (३)

त्वया श्रोत्रं गृह्णामि प्रजाभ्यं इयमुपरि मृतिस्तस्यै वाङ्गाती हेम्न्तो वाँच्यायनः पृङ्किर्हेम्न्ती पृङ्कौ निधनंवन्निधनंवत आग्रयण आग्रयणात्रिणवत्रयस्त्रिष्शौ त्रिणवत्रयस्त्रिष्शाभ्यारं शाक्कररैवते शाँकररैवताभ्यां विश्वकर्मर्षिः प्रजापंतिगृहीतया त्वया वाचं गृह्णामि प्रजाभ्यः॥ (४)

त्वया मनों जमदंग्निर्ऋषिंः प्रजापंतिगृहीतया त्रिष्शचं॥_____[२]

प्राची दिशां वंसन्त ऋंतूनामृग्निर्देवता ब्रह्म द्रविणं त्रिवृथ्स्तोमः स उं पश्चद्रशवर्तनिस्त्र्यविवयः कृतमयानां पुरोवातो वातः सानंग् ऋषिदिक्षिणा दिशां ग्रीष्म ऋंतूनामिन्द्रों देवता क्षत्रं द्रविणं पश्चद्रशः स्तोमः स उं सप्तद्रशवंतिनिर्दित्यवाङ्वयस्त्रेतायांनां दक्षिणाद्वातो वातः सनातन् ऋषिः प्रतीचीं दिशां वर्षा ऋंतूनां विश्वं देवा देवता विद् (५)

द्रविण सप्तदशः स्तोमः स उवेकवि शर्वर्तनिस्निवथ्सो वयों द्वापरोऽयांनाम्पश्चाद्वातो वातोंऽहभून ऋषिरुदींची दिशा । शरदंतूनाम्मित्रावर्रणौ देवतां पुष्टं द्रविंणमेकवि । शः स्तोमः स उं त्रिणववंर्तनिस्तुर्यवाङ्वयं आस्कन्दो--ऽ यांनामुत्तराद्वातो वार्तः प्रत्न ऋषिंरूर्ध्वा दिशा । हेमन्तशिशिरावृंतूनाम्बृहस्पतिंदेवता वर्चो द्रविणं त्रिणवः स्तोमः स उं त्रयस्त्रि शवंतिनः पष्ठवाद्वयोऽभिभूरयांनां विष्वग्वातो वार्तः सुपर्ण ऋषिः पितरंः पितामहाः परेऽवंरे ते नंः पान्तु ते नोंऽवन्त्वस्मिन्ब्रह्मंत्रस्मिन्क्षत्रें-ऽस्यामाशिष्यस्याम्पुंरोधायांमस्मिन्कर्मन्नस्यां देवह्रँत्याम्॥ (६)

विद्वंष्ट्रवाङ्वयोऽष्टावि १ शतिश्च॥

3

ध्रुविक्षितिर्ध्रुवयोनिर्ध्रुवासि ध्रुवं योनिमा सींद साध्या। उख्यस्य केतुम्प्रंथमम्पुरस्तांदिश्वनाँध्वर्यू सांदयतामिह त्वाँ। स्वे दक्षे दक्षिपितेह सींद देवत्रा पृथिवी बृंहती रर्गणा। स्वासस्था तनुवा सं विंशस्व पितेवैधि सूनव आ सुशेवाश्विनाँध्वर्यू सांदयतामिह त्वाँ। कुलायिनी वसुंमती वयोधा र्यिं नों वर्ध बहुल सुवीरम्ँ। (७)

अपामितं दुर्मितिम्बार्धमाना रायस्पोषं युज्ञपंतिमाभजंन्ती सुवंधेंहि यजंमानाय पोषंमिश्वनाध्वर्य सादयतामिह त्वा। अग्नेः पुरीषमिस देवयानी तां त्वा विश्वं अभि गृंणन्तु देवाः। स्तोमंपृष्ठा घृतवंतीह सींद प्रजावंदस्मे द्रविणा यंजस्वाश्विनाध्वर्य सादयतामिह त्वा। दिवो मूर्धासि पृथिव्या नाभिर्विष्टम्भंनी दिशामिधेपत्नी भुवंनानाम्। (८)

शृष्या नानापुटम्नना प्रामाययक्षा नुपनानान्। (ट)

ऊर्मिर्द्रफ्सो अपामिस विश्वकंमा त ऋषिरिश्वनाध्वर्यू
सांदयतामिह त्वाँ। सजूर्ऋतुभिः सजूर्विधाभिः
सजूर्वसंभिः सजू रुद्रैः सजूरांदित्यैः सजूर्विश्वैद्वैः
सजूर्देवैः सजूर्देवैर्वयोनाधेर्ग्नये त्वा वेश्वान्रायाश्विनाध्वर्यू
सांदयतामिह त्वाँ। प्राणं में पाह्यपानं में पाहि व्यानं में पाहि

चक्षुंर्म उर्व्या वि भांहि श्रोत्रं मे श्लोकयापस्पिन्वौषंधीर्जिन्व द्विपात्पांहि चतुंष्पादव दिवो वृष्टिमेरंय॥ (९)

म्बीरं भ्वंनानामुर्व्या स्मदंश चा
त्र्यविर्वयंस्त्रिष्टुप्छन्दो दित्यवाङ्वयो विराद्धन्दः पश्चांविर्वयो गायत्री छन्दंस्त्रिव्यथ्मो वयं उष्णिह् छन्दंस्तुर्यवाङ्वयोऽनुष्टुप्छन्दंः पष्टवाद्वयो बृह्ती छन्दं उक्षा वयः स्तोबृहती छन्दं ऋष्मो वयः क्षुच्छन्दो धेनुर्वयो जगती छन्दोऽनङ्घान् वयः पङ्किश्छन्दो बस्तो वयो विवृतं छन्दो वृष्णिर्वयो विश्वातं छन्दो वृष्णिर्वयो विश्वातं छन्दो वृष्णिर्वयो छन्देः सि॰हो वयंश्छदिश्छन्दो विष्टम्भो वयोऽधिपितृश्छन्देः क्षुत्रं वयो मयंदं छन्दो विश्वकर्मा वयः परमेष्ठी छन्दो मूर्धा वयः प्रजापंतिश्छन्देः॥ (१०)

पुरुषो वयः षड्विर्श्यातिश्च॥————[५]

इन्द्रौंग्री अव्यंथमानामिष्टंकां दश्हतं युवम्। पृष्ठेन् द्यावांपृथिवी अन्तिरक्षं च वि बांधताम्॥ विश्वकंमां त्वा सादयत्वन्तिरक्षस्य पृष्ठे व्यचंस्वतीम्प्रथंस्वतीम्भास्वंतीश सूरिमतीमा या द्याम्भास्या पृथिवीमोर्वन्तिरक्षम्नतिरक्षं यच्छान्तरिक्षं द १ हान्तरिक्षं मा हि १ सीर्विश्वंस्मै प्राणायापानायं व्यानायांदानायं प्रतिष्ठायें चरित्रांय वायुस्त्वाभि पांतु मुह्या स्वस्त्या छुर्दिषां (११)

शन्तंमेन तयां देवतंयाङ्गिर्स्वद्भुवा सींद। राज्यंसि प्राची दिग्वराडंसि दक्षिणा दिख्सम्राडंसि प्रतीची दिख्स्वराड्स्युदींची दिगधिपत्र्यसि बृह्ती दिगायुंमें पाहि प्राणं में पाह्यपानं में पाहि व्यानं में पाहि चक्षुंमें पाहि श्रोत्रं मे पाहि मनों मे जिन्व वाचं मे पिन्वात्मानं मे पाहि ज्योतिंमें यच्छ॥ (१२)

मा छन्दंः प्रमा छन्दंः प्रतिमा छन्दौऽस्रीविश्छन्दंः

पङ्किश्छन्दं उष्णिहा छन्दों बृह्ती छन्दोंऽनुष्टुप्छन्दों विराद्धन्दों गायत्री छन्देस्त्रिष्टुप्छन्दो जगंती छन्देः पृथिवी छन्दोऽन्तिरेक्षं छन्दो द्यौश्छन्दः समाश्छन्दो नक्षंत्राणि छन्दो मनुश्छन्दो वाक्छन्देः कृषिश्छन्दो हिरंण्यं छन्दो गौश्छन्दोऽजा छन्दोऽश्वश्छन्देः। अग्निर्देवता (१३)

वातों देवता सूर्यों देवतां चन्द्रमां देवता वसंवो देवतां

रुद्रा देवतांदित्या देवता विश्वं देवा देवतां मुरुतां देवता बृह्स्पतिंदेवतेन्द्रां देवता वर्रुणा देवतां मूर्धासि राङ्गुवासि धरुणां युत्र्यंसि यमित्रीषे त्वोर्जे त्वां कृष्ये त्वा क्षेमांय त्वा यत्री राङ्गुवासि धरंणी धर्त्र्यंसि धरित्र्यायंषे त्वा वर्चसे त्वौजंसे त्वा बलांय त्वा॥ (१४)

देवताऽऽर्यंषे त्वा पद्गं॥———[७] आशुस्त्रिवृद्धान्तः पंश्चद्शो व्योम सप्तद्शः प्रतूर्तिरष्टाद्शस्तपो

नवद्शोंऽभिवृतः संविश्शो धुरुणं एकविश्शो वर्चौ द्वाविश्शः सम्भरंणस्त्रयोविश्शो योनिश्चतुर्विश्शो गर्भौः पश्चविश्श ओजंस्त्रिण्वः कतुरेकित्रिश्शः प्रतिष्ठा त्रंयस्त्रिश्शो ब्रध्नस्यं विष्टपं चतुस्त्रिश्शो नाकः षद्विश्शो विवृत्तौऽष्टाचत्वारिश्शो धर्तश्चंतुष्टोमः॥ (१५)

आ्रशः सप्तित्रेर्शत्॥————[८] अग्रेर्भागो स्मि टीक्षासा आश्रीपत्नां बडो सातं वितश्स्वीम

अग्नेर्भागोंऽसि दीक्षाया आधिपत्यं ब्रह्मं स्पृतं त्रिवृथ्स्तोम् इन्द्रंस्य भागोंऽसि विष्णोराधिपत्यं क्षत्र स्पृतम्पंश्चद्शः स्तोमों नृचक्षंसाम्भागोंऽसि धातुराधिपत्यं जनित्र स्पृत स् संप्तद्शः स्तोमों मित्रस्यं भागोंऽसि वरुणस्याधिपत्यं दिवो वृष्टिर्वाताः स्पृता एंकविश्शः स्तोमोऽदित्ये भागोंऽसि पूष्ण आधिपत्यमोजाः स्पृतं त्रिणवः स्तोमो वसूनाम्भागोंऽसि (१६)

रुद्राणामाधिपत्यं चतुंष्पाथ्सपृतं चंतुर्वि ५ शः स्तोमं

आदित्यानां भागोऽसि मुरुतामाधिपत्यं गर्भाः स्पृताः पश्चिविश्वः स्तोमो देवस्यं सिवतुर्भागोऽसि बृह्स्पतेराधिपत्यश् समीचीर्दिशः स्पृताश्चेतुष्टोमः स्तोमो यावानाम्भागौ-ऽस्ययावानामाधिपत्यं प्रजाः स्पृताश्चेतुश्चत्वारिश्वः स्तोमं ऋभूणाम्भागोऽसि विश्वेषां देवानामाधिपत्यम्भूतं निशान्तः स्पृतं त्रेयस्त्रिश्वः स्तोमः॥ (१७)

वस्तां भागोऽसि वद्वंत्वारिश्वः॥—————[९]
एकंयास्तुवत प्रजा अधीयन्त प्रजापंतिरिधंपतिरासीत्तिसृभि

एकंयास्तुवत प्रजा अंधीयन्त प्रजापंतिरधिपतिरासीत्तिसृि ब्रह्मांसृज्यत् ब्रह्मंणस्पतिरधिपतिरासीत् प्श्रिभिरस्तुवत भूतान्यंसृज्यन्त भूतानाम्पतिरधिपतिरासीथ्सप्तभिरस्तुवत सप्तर्षयोऽसृज्यन्त धाताधिपतिरासीत्र्वभिरस्तुवत पितरोऽसृज्यन्तादितिरधिपत्यासीदेकाद्शभिरस्तुवत्र्तवो-ऽसृज्यन्तात्वोऽधिपतिरासीत् त्रयोद्शभिरस्तुवत् मासां असृज्यन्त संवथ्सरोऽधिपतिः (१८)

आसीत्पश्चद्शभिरस्तुवत क्षत्रमंसृज्यतेन्द्रोऽधिपतिरासीथ्सह पृशवोऽसृज्यन्त बृह्स्पतिरधिपतिरासीन्नवद्शभिरस्तुवत शूद्रार्यावंसृज्येतामहोरात्रे अधिपत्नी आस्तामेकंवि शत्यास्तुवृतै

प्शवोऽसृज्यन्त वरुणोऽधिपतिरासी्त्रयोविश्शत्यास्तुवत क्षुद्राः पृशवोऽसृज्यन्त पूषाधिपतिरासीत्पश्चविश्शत्यास्तुवतार्ष पशवोऽसृज्यन्त वायुरधिपतिरासीथ्सप्तविश्रात्यास्तुवत

प्शवाऽसृज्यन्त वायुराधपातरासाथ्स्प्ताव १ शत्यास्तुव वार्वापृथिवी वि (१९)

पृतां वसंवो रुद्रा आंदित्या अनु व्यायन्तेषामाधिपत्यमासीन्नव वनस्पत्योऽसृज्यन्त सोमोऽधिपतिरासीदेकंत्रिश्शतास्तुवत प्रजा अंसृज्यन्त यावानां चायावानां चाधिपत्यमासीन्नयंस्निश्शत

प्रजा असृज्यन्त् यावानां चायावानां चाधिपत्यमासात्रयास्त्रश्यस्य भूतान्यंशाम्यन्प्रजापंतिः परमेष्ठ्यधिपतिरासीत्॥ (२०)

सं वृथ्सरोऽधिपतिर्वि पश्चित्रश्यमा———[१०]

इ्यमेव सा या प्रथमा व्यौच्छंदन्तर्स्यां चंरित प्रविष्टा। वधूर्जजान नवगञ्जनित्री त्रयं एनाम्महिमानः सचन्ते॥

छन्दंस्वती उषसा पेपिशाने समानं योनिमनुं स्श्चरंन्ती। सूर्यपत्नी वि चंरतः प्रजानती केतुं कृण्वाने अजरे भूरिरेतसा॥ ऋतस्य पन्थामनुं तिस्र आगुस्रयों घर्मासो अनु ज्योतिषागुः। प्रजामेका रक्षत्यूर्जमेकाँ (२१)

व्रतमेकां रक्षति देवयूनाम्॥ चतुष्टोमो अंभवद्या तुरीयां यज्ञस्यं पृक्षावृषयो भवंन्ती। गायत्रीं त्रिष्टुभं जगंतीमनुष्टुभंम्बृहद्कं युंआनाः सुवराभंरित्रदम्॥ पृश्चभिर्धाता वि दंधाविदं यत्तासा्ड् स्वसॄंरजनयत्पश्चंपश्च। तासाम् यन्ति प्रयवेण पश्च नानां रूपाणि ऋतंवो वसानाः॥ त्रिष्शथ्स्वसार् उपं यन्ति निष्कृतः संमानं केतुम्प्रंतिमुश्चमानाः। (२२)

ऋतू इस्तंन्वते क्वयंः प्रजान्तीर्मध्येछन्दसः परि यन्ति भास्वंतीः। ज्योतिष्मती प्रति मुश्चते नभो रात्रीं देवी सूर्यस्य व्रतानि। वि पंश्यन्ति पृशवो जायंमाना नानांरूपा मातुरस्या उपस्थे। एकाष्ट्रका तपंसा तप्यंमाना ज्जान् गर्भम्मिहिमान्मिन्द्रम्। तेन् दस्यून्व्यंसहन्त देवा हन्तासुराणामभवच्छचीभिः। अनानुजामनुजाम्मामंकर्त सत्यं वदन्त्यन्विंच्छ एतत्। भूयासम् (२३) अस्य सुमृतौ यथां यूयम्न्या वो अन्यामित मा प्र युंक्त। अभून्ममं सुमृतौ विश्ववेदा आष्टं प्रतिष्ठामविद्िद्ध गा्धम्। भूयासंमस्य सुमृतौ यथां यूयमृन्या वो अन्यामित मा प्र युक्त। पश्च व्युष्टीरनु पश्च दोहा गां पश्चनाम्नीमृतवोऽनु पश्चं। पश्च दिशाः पश्चदशेन क्रुप्ताः समानमूर्भीर्भि लोकमेकम् (२४)

ऋतस्य गर्भः प्रथमा व्यूषुष्यपामेकां महिमानंम्बिभर्ति। सूर्यस्येका चरित निष्कृतेषुं घर्मस्येकां सिवृतेकां नियंच्छिति। या प्रंथमा व्यौच्छुथ्सा धेनुरंभवद्यमे। सा नः पर्यस्वती धुक्ष्वोत्तरामृत्तराष्ट्र समाम्। शुक्रर्षभा नर्भसा ज्योतिषागाँद्विश्वरूपा शब्लीरिग्निकेतुः। समानमर्थष्ट्र स्वपस्यमाना बिभ्रंती ज्रामंजर उष आगाः। ऋतूनाम्पत्नी प्रथमेयमागादहां नेत्री जंनित्री प्रजानाम्। एकां स्ती बंहुधोषो व्यंच्छुस्यजीणां त्वं जंरयसि सर्वमन्यत्॥ (२५)

ऊर्जुमेका प्रतिमुश्चमांना भूयासमेकं पत्र्येकान्नविर्श्यातिश्चं॥———[११]

अग्ने जातान्त्र णुंदा नः स्पलान्त्रत्यजांताञ्चातवेदो नुदस्व। अस्मे दीदिहि सुमना अहेंडन्तवं स्या शर्मित्रवरूथ उद्भित्। सहंसा जातान्त्र णुंदा नः स्पलान्त्रत्यजांताञ्चातवेदो नुदस्व। अधि नो ब्रूहि सुमन्स्यमानो व्य स्याम् प्र णुंदा नः स्पत्नान्। चृतुश्चत्वारिष्शः स्तोमो वर्चो द्रविण १ षोडुशः स्तोम ओजो द्रविणं पृथिव्याः पुरीषमसि (२६)

अफ्सो नामं। एव्ष्छन्दो वरिव्ष्छन्देः शुम्भूष्छन्देः पिर्भूष्छन्दे आच्छच्छन्दो मन्ष्छन्दो व्यच्ष्छन्दः सिन्धुष्छन्देः समुद्रं छन्देः सिल्लिलं छन्देः संयच्छन्दो वियच्छन्दो बृहच्छन्दो रथन्त्रं छन्दो निकायश्छन्दो विव्ध्य्यन्दो गिर्ष्छन्दो अज्ञ्य्छन्देः सष्टुप्छन्दोऽनुष्टुप्छन्देः क्षुच्छन्दे अज्ञ्य्यन्दे सहुप्छन्दोऽनुष्टुप्छन्देः कषुच्छन्दे स्रिक्षकुच्छन्दे काव्यं छन्दौऽङ्कुपं छन्देः (२७)

प्दपंङ्किश्छन्दोऽक्षरंपङ्किश्छन्दों विष्टारपंङ्किश्छन्देः क्षुरो भृज्वाञ्छन्देः प्रच्छच्छन्देः पक्षश्छन्द एवश्छन्दो वरिवश्छन्दो वयश्छन्दो वयस्कृच्छन्दो विशालं छन्दो विष्पर्धाश्छन्देश्छ्दिश्छन्दो दूरोहणं छन्देस्तुन्द्रं छन्दौऽङ्काङ्कं छन्देः॥ (२८)

अस्यङ्कुपञ्छन्द्स्रयंस्रि॰शच॥_____[१२]

अग्निर्वृत्राणि जङ्घनद्रविणस्युर्विपन्ययाः। सिर्मिद्धः शुक्र आहुंतः॥ त्वः सोमासि सत्पितिस्त्वः राजोत वृत्रहा। त्वं भद्रो असि क्रतुंः॥ भद्रा ते अग्ने स्वनीक सन्दग्धोरस्यं स्तो विषुंणस्य चारुः। न यत्तें शोचिस्तमंसा वरंन्त न ध्वस्मानंस्तनुवि रेप आ धुः॥ भृद्रं तें अग्ने सहसिन्ननींकमुपाक आ रोंचते सूर्यस्य। (२९)

रुशंहुशे दंहशे नक्त्या चिदरूक्षितं हुश आ रूपे अन्नम्ं। सैनानींकेन सुविदन्नों अस्मे यष्टां देवा अयंजिष्ठः स्वस्ति। अदंब्यो गोपा उत नंः पर्स्पा अग्नें द्युमदुत रेविहंदीहि। स्वस्ति नों दिवो अंग्ने पृथिव्या विश्वायुंधिहि यज्ञथांय देव। यथ्मीमिहं दिविजात् प्रशंस्तं तद्स्मासु द्रविणं धेहि चित्रम्। यथां होतर्मनुषः (३०)

देवतांता यज्ञेभिः सूनो सहसो यजांसि। एवानों अद्य संमुना संमानानुशन्नंग्न उश्तो यक्षि देवान्॥ अग्निमींडे पुरोहितं यज्ञस्य देवमृत्विजम्। होतांर रख्नधातंमम्॥ वृषां सोम द्युमा असि वृषां देव वृषंव्रतः। वृषा धर्माणि दिधषे॥ सान्तेपना इद रहिवर्मरुतस्तज्जंजुष्टन। युष्माकोती रिशादसः॥ यो नो मर्तो वसवो दुर्हणायुस्तिरः सत्यानिं मरुतः (३१)

जिघा रसात्। द्रुहः पाशुं प्रति स मुंचीष्ट् तिपष्ठेन

तपंसा हन्तना तम्। संवथ्सरीणां मुरुतः स्वर्का उरुक्षयाः सगंणा मानुंषेषु। तेंऽस्मत्पाशान्त्र मुश्चन्त्व १ हंसः सान्तपना मंदिरा मादियेष्णवंः। पिप्रीहि देवा १ उशातो यंविष्ठ विद्वा १ ऋतू १ र्ऋतुपते यजेह। ये दैव्यां ऋत्विज् स्तेभिरग्ने त्व १ होतृंणामस्यायंजिष्ठः। अग्ने यद्द्य विशो अध्वरस्य होतः पावंक (३२)

शोचे वेष्व हि यज्वां। ऋता यंजासि महिना वि यद्भूरह्व्या वंह यविष्ठ या ते अद्या अग्निनां रियमंश्रवत्पोषंमेव दिवेदिवे। यशसंं वीरवंत्तमम्॥ गृयस्फानों अमीवहा वंसुवित्पृंष्टिवर्धनः। सुमित्रः सोम नो भव। गृहंमेधास् आ गंत मरुतो मापं भूतन। प्रमुश्चन्तों नो अर्हंसः। पूर्वीभिर्हि दंदाशिम श्राद्भिंमरुतो वयम्। महोभिः (३३)

चर्षणीनाम्। प्र बुधियां ईरते वो महा रेसि प्र णामानि प्रयज्यवस्तिरध्वम्। सहस्त्रियं दम्यंम्भागमेतं गृहमेधीयंम्मरुतो जुषध्वम्। उप यमेति युवतिः सुदक्षं दोषा वस्तोर्ंह्विष्मंती घृताचीं। उप स्वैनंम्रमंतिर्वसूयुः। इमो अंग्ने वीततंमानि ह्व्याजंस्रो विक्षे देवतांतिमच्छं। प्रति न ई॰ सुर्भीणि वियन्तु। क्रीडं वः शर्धो मार्रुतमनुर्वाण र् रथेशुभम्। (३४)

कण्वां अभि प्र गांयत। अत्यांसो न ये मुरुतः स्वश्रों यक्षदृशो न शुभयंन्त मर्याः। ते हंम्येष्ठाः शिशंवो न शुभा वथ्सासो न प्रंकीडिनः पयोधाः। प्रेषामज्मेषु विथुरेवं रेजते भूमिर्यामेषु यद्धं युञ्जते शुभे। ते कीडयो धुनयो भ्राजंदृष्टयः स्वयं महित्वं पंनयन्त धूतंयः। उपहृरेषु यदिचेध्वं यृयिं वयं इव मरुतः केनं (३५)

चित्पथा। श्लोतंन्ति कोशा उपं वो रथेष्वा घृतमुंक्षता मध्वण्मर्चते। अग्निमंग्निष् हवींमिभिः सदो हवन्त विश्पितिम्। ह्व्यवाहं पुरुप्रियम्। तर हि शर्श्वन्त ईडंते स्रुचा देवं घृतश्चतां। अग्निर ह्व्याय वोढंवे। इन्द्रांग्नी रोचना दिवः श्रथंद्वृत्रमिन्द्रं वो विश्वतस्परीन्द्रं नरो विश्वंकर्मन् ह्विषां वावृधानो विश्वंकर्मन् ह्विषा वर्धनेन॥ (३६)

सूर्यस्य मनुषो मरुतः पार्वक महोंभी रथेशुभं केन षद्धंत्वारिश्शच॥———[१३]
रुश्मिरंसि राज्यंस्ययं पुरो हरिकेशोऽग्निर्मूर्धेन्द्राग्निभ्यां बृह्स्पतिर्भूयस्कृदंस्यग्निनां
विश्वाषाद्वजापंतिर्मनंसा कृत्तिंका मधुंश्च सुमिद्दिशान्द्वादंश॥=[१४] रुश्मिरंसि प्रतिं धेनुमंसि

स्तनियत्नुसिनंरस्यादित्यानारं सप्तित्रिरंशत्॥ 37॥ रुश्मिरंसि को अद्य युंङ्के॥

This PDF was downloaded from http://stotrasamhita.github.io.

 ${\sf GitHub: \ http://stotrasamhita.github.io \ | \ http://github.com/stotrasamhita}$

 $Credits: \ http://stotrasamhita.github.io/about/$